

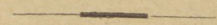
SZABÁLYRENDELET

A

TUDOMÁNY-EGYETEMI ORVOSI KAROKNÁL

TARTANDÓ

TUDORI SZIGORLATOKRÓL.

KOLOZSVÁRT.

NYOMATOTT STEIN J. M. KIR. EGYET. NYOMDÁSZ BETŪVEL.

1877.

~~B 20391~~

SZABÁLYRENDELET

a tudomány-egyetemi orvosi karoknál tartandó tudori szigorlatokról.

1. §.

Magyarországon az orvostudori foknak és az orvosi gyakorlat jogának elnyerésére meghatározott tanulmányok végzése és az alább elsorolt szigorlatok sikeres letétele kívántatik meg.

2. §.

A szigorlatok csak a tanév folyama alatt tartatnak.

3. §.

A szigorlatok és azoknak tárgyai:

A) A tanfolyam alatt:

Természetrajzi elővizsgálatok és orvostudori előszigorlat.

I. *Egyes vizsgálatok az*
ásvány- és földtan-,
növénytan- és
állattanból.

II. *Összvizsgálat a*
vegytan-,
természettan-,
leiró boncztan- és
élettanból.

B) A tanfolyam bevégezése után:

Orvosgyakorlati szigorlatok.

I. *Szigorlat:*

Gyakorlati vizsgálat a
boncztan- és
élettanból.

Elméleti és gyakorlati vizsgálat a
kórboncztan- és
gyógyszertanból.

II. *Szigorlat:*

Gyakorlati vizsgálat a
belgyógyászat-,
sebészet-,
szemészet- és
szülészetből.

III. *Szigorlat:*

Szóbeli zárvizsgálat a
belgyógyászat-,
sebészet-,
törvényszéki orvostan és-
közegészségtanból.

4. §.

Az elővizsgálatok és szigorlatok a tudomány-egyetemi orvosi karoknál alakított vizsgáló bizottságok előtt tételnek le.

E vizsgáló bizottságok elnökből és rendes, esetleg rendkívüli vizsgáló tagokból állanak.

5. §.

Minden vizsgáló bizottságnak elnöke az orvoskari dékán. Akadályoztatása esetén a prodékán.

Sok szigorlat vagy a prodékánnak is akadályoztatása esetén a rendes tanárok közül a tanári testület által évenként választandó elnökhelyettesek.

6. §.

Az elnök a vizsgálatoknál folyton jelen lenni tartozik. Ő vezeti a vizsgálatokat, s szabályszerű és igazságos megtartásukra felügyel.

Az elnöknek joga van, de nem kötelessége a jelölthöz kérdéseket intézni.

Az elnök egyuttal vizsgáló is nem lehet; midőn ő rendes tárgyából vizsgál, az elnöklést helyettese viszi.

7. §.

Rendes vizsgálók a szigorlatokon a vizsgálat tárgyát képező szakok tanárai.

Ha egy szakból több tanár tart rendszeres előadásokat, azok felváltva működnek rendes vizsgálókként.

A rendes vizsgáló akadályoztatása, vagy meg nem jelenése esetén a szakjához legközelebb álló tanár által helyettesítetik.

Ha valamely már megkezdett összvizsgálatnál az esetleg meg nem jelent rendes vizsgáló a kitett módon nem helyettesíthetnék, az elnök a vizsgálatot félbeszakítja és folytatására más határidőt tűz ki.

8. §.

Oly esetekben, midőn a jelöltek nagy száma miatt a rendes vizsgáló ideje tulságosan igénybe vétetik, vagy ha egyéb hivatalos teendők következtében a rendes vizsgáló a vizsgálatokat huzamosabb ideig nem végezheti, a tanári testületnek javaslata alapján a közoktatási minister rendesen egy év tartamára pótvizsgálót nevez ki.

9. §.

A szóbeli vagy gyakorlati vizsgálat egy tárgyból $\frac{1}{4}$ órát, az összesített szóbeli és gyakorlati $\frac{2}{4}$ órát vehet igénybe.

A vizsgálat befejeztével annak eredményét a vizsgáló „kitünő“, „elégséges“ vagy „elégtelen“ jelzéssel sajátkezűleg a jegyzőkönyvbe vezeti.

Az egész vizsgálat végérdemjele az egyes jelzések többsége szerint ugyanazon osztályzatokkal állapíttatik meg, midőn az elnök által netalán tett kérdésekre adott feleletek jelzése is számíttatik.

Ha a kitünő és elégséges jelzések egyenlő számuak, az egész szigorlat elégséges jelzést nyer.

Ha a szigorlat, valamely tárgyára nézve esetleg ellentétes, egyfelől elégtelen, másfelől elégséges vagy éppen kitűnő jelzések fordulnának elő, az illető szigorlat vizsgáló bizottsága szótöbbséggel határoz a vizsgálat eredménye, illetőleg a jelölt elfogadása vagy visszautasítása felett.

10. §.

A szigorlat csak akkor tekinthető sikerültnek, ha a jelölt annak minden tárgyából legalább is „elégségesen“ felelt, vagy a bizottság többsége az elfogadás mellett nyilatkozott.

Ellenkező esetben a vizsgálattevő az egyes vizsgálatoknál előirt idő múlva és föltételek mellett az első, esetleg a második ismételtséig is bocsátható.

Harmadik ismételtséig csak a vizsgáló bizottság által meghatározott tantárgyak újabb hallgatása után s a tanári testület meghallgatásával kivételképen engedélyezhető a közoktatási miniszter által.

Ha a jelölt engedélyt nem kap, vagy annak feltételeit nem teljesíti, vagy ha újra visszavették, magyarországi egyetemen a gyakorlatra jogosító orvostudorságot többé el nem nyerheti, valamint netalán külföldön nyert orvosi oklevele sem nostrificálható.

Az ismételtségek csak ugyanazon egyetemen történhetnek, melyen a vizsgálat nem sikerült.

11. §.

A szóbeli szigorlatok nyilvánosak.

A gyakorlati és kórodai vizsgálatoknál orvosok és orvosjelöltek, annyiban és oly számban lehetnek jelen, a mennyiben azt a vizsgálat helyisége, célja és a tárgy megengedik. Ezt az e nők az illető intézet igazgatójával mint vizsgálóval egyetértőleg határozza meg.

12. §.

Egy határidőben négynél több jelölt nem vehető vizsgálat alá.

A) Természetrajzi elővizsgálatok és orvostudori előszigorlat.

13. §.

A természetrajzi elővizsgálatoknál a jelölt mindegyik tárgyból külön-külön, az előszigorlatnál valamennyi tárgyból együttesen vizsgáltatik.

14. §.

A természetrajzi egyes elővizsgálatok az orvosi tanfolyam 2-ik félévének végével, az előszigorlat a 4-dik félév befejezése után teendő le.

Oly jelöltek, kik mindezen vizsgálatokat az 5-ik félév végéig sikeresen le nem teszik, ezentúl csak a tíz félévi tanfolyam befejezése után tehetik le.

15. §.

Az illető tanárvizsgálók, egyetértőleg az orvostanári testülettel, programot állapítanak meg arra nézve, hogy a jelöltek mely tárgyakból, milyen terjedelemben és mely irányban vizsgáltassanak az elővizsgálatok és előszigorlat tárgyát képező tudományokból.

16. §.

A jelöltnek, hogy az elővizsgálatokra bocsáttassék, az orvoskari dékánál be kell mutatnia:

1. Keresztlevelét vagy születési bizonyítványát.
2. Az egyetemre fölvételének alapjául szolgáló érettségi bizonyítványt, vagy ha külföldi, azon okmányt, melynek alapján rendes orvostanhallgatónak fölvétellett.
3. Ki kell mutatnia, hogy mint kebelezett orvostanhallgató már egy évet töltött az egyetemen.

17. §.

Az elővizsgálatokat a jelölt tetszése szerinti sorrendben teheti le.

18. §.

A jelöltnek, hogy az orvostudori előszigorlatra bocsátassék, a föntebbieken kívül (16. §.) be kell mutatnia még:

1. hogy mint rendes orvostanhallgató már két évet végzett;

2. hogy a vegytant, természettant, leiró boncztant és élettant egyenkint 2 féléven át hallgatta;

3. bizonyítványt kell felmutatnia arról, hogy az elővizsgálatokat sikeresen tette le.

19. §.

Ha a jelölt valamely természetrajzi elővizsgálatnál nem nyert „elégséges“ jelzést, azon vizsgálatnak első, esetleg második ismétléséhez is csak két hó mulva bocsátható.

Ha a jelölt az előszigorlat egy vagy két tárgyából nem felelt kielégítően, ezekből annyiszor két hó mulva bocsátatik az első s második ismétléshez is, a hány tárgyából visszautasított.

Ha végre az előszigorlat több mint két tárgyából nem nyert elégséges jelzést, az egész szigorlatot köteles ismétetni, és pedig annyiszor két hó mulva, a hány tárgyából visszavetett.

20. §.

A jelöltnek a letett elővizsgálatok, valamint az előszigorlat eredményét az elnök nyilvánosan tudtára adja, a jegyzőkönyvek alapján számára arról szóló bizonyítványt állít ki, s leczkekönyvébe is arra vonatkozó jegyzetet vezet be.

A vizsgálatnak eredménye, illetőleg a jóváhagyás vagy visszautasítás a végelbocsátási okmányba (absolutorium) is följegyeztetik.

B) Orvosgyakorlati szigorlatok.

21. §.

Az orvosgyakorlati szigorlatok a 3. §-ban előadott sorrendben teendők le.

Az egy szigorlathoz tartozó vizsgálatok sorrendjét vagy csoportosítását és az időközöket az elnök az illető vizsgálókkal egyetértőleg határozza meg.

A jelöltek minden következő szigorlatra csak az előbbi szigorlat minden vizsgálatainak sikerült letétele után bocsáthatók.

Ha a jelölt valamely szigorlat egyik vagy másik vizsgálatán elégtelen jelzést nyert, ez nem gátolja őt abban, hogy azon szigorlat tárgyaiból a még le nem tett vizsgálatoknak magát folytatólag alávéthesse.

22. §.

Az orvosgyakorlati szigorlatok³ mind ugyanazon egy egyetemen teendők le.

Usak rendkívüli indokok alapján s a tanári testület meghallgatásával bocsátható a jelölt a közoktatási minister engedélyével más egyetemre.

23. §.

A jelöltnek, hogy az orvosi szigorlatokra bocsáttassék, mikor az orvoskari dékánál az időhatár kitűzéseért jelentkezik, le kell tennie :

1. Keresztlevelét vagy születési bizonyítványát.
2. Érettségi bizonyítványát, vagy ha külföldi, azon okmányt, melynek alapján rendes orvostanhallgatónak fölvetetett.

3. Egyetemi végelbocsátási bizonyítványát, melyből kitűnjék, hogy mint rendes orvostanhallgató 10 féléven át járta az orvoskari előadásokat, még pedig :

- az általános kórtant, vagy orvosi történelmet egy féléven
- a gyógyszeriant két féléven,
- a kórboncztant két féléven,
- a törvényszéki orvostant egy féléven,
- a közegészségtant egy féléven,
- a belkórodát négy féléven,
- a sebészi kórodát három féléven s

a mütéttant egy féléven,
a szülészeti kórodát egy féléven.

a szemészeti kórodát egy féléven át hallgatta, illetőleg látogatta; továbbá, hogy a szabályszerű boncztani gyakorlatokban és

a sebészeti eszköz- és köttani előadásokban és gyakorlatokban legalább féléven át részt vett;

4. bizonyítványait arról, hogy az elővizsgálatokat és előszigorlatot sikeresen tette le.

24. §.

Mindez okmányok az orvoskari dékánnál letétetvén, a szigorlatok befejezése után a jelöltnek visszaadatnak, úgyszintén térítvény mellett akkor is, ha a szigorlatok folytatása más egyetemen neki kivételképen megengedtetik, vagy ha a szigorlatok folytatásától önkényt egészen eláll, vagy végképpen visszautasítottik, ezen körülmények a megfelelő okmányokra egyuttal rávezettetvén.

I. Orvosgyakorlati szigorlat.

25. §.

Az első orvosgyakorlati szigorlatnál a jelölt a boncztanból és élettanból gyakorlatilag, a kórboncztanból és gyógyszer-tanból elméletileg és gyakorlatilag vizsgáltatik.

26. §.

1. *A boncztani vizsgálaton* a jelölt egy orvosilag fontosabb zsigertani, sebészi vagy tájboncztani feladatot közvetlenül a tárgyon fejt meg, s a rendelkezésre álló hullán vagy hullarészen bonczolati gyakorlottságát bemutatja.

2. *Az élettani vizsgálaton* a jelölt egy élettani és egy szövettani kérdést közvetlenül a tárgyon old meg, esetleg általa előre kiállított készítményen is jártasságát a górcső kezelésében bemutatja.

3. *A gyógyszer-tani vizsgálaton* a jelölt egy gyógyszer-tani és egy fontosabb méregisme-i kérdést gyakorlatilag fejt meg, a vényrásra és egyéb gyógyszer-tani ismereteire nézve vizsgáltatik.

Ugyan a boncztanból és élettanból, mint a gyógyszer-tanból és méregisméből gyakorlatilag megfejtendő feladatokra nézve az illető vizsgálók egyetértőleg a tanári testülettel programot vagy kisorsolandó kérdéseket állítanak össze.

4. *A kórboncztani vizsgálaton* a jelölt bonczolatot végez valamely hullán vagy hullarészen, a leletet véleményével jegyzőkönyvbe mondja, mely a vizsgálati jegyzőkönyvhez mellékeltetik; továbbá valamely kórboncztani készítményt, esetleg a górcső segítségével is bemutat, s egy a vizsgáló által adott kérdést szóval fejt meg.

27. §.

Az első szigorlatbeli vizsgálatok első ismételése annyi két hó, második ismételése annyiszor három hó mulva engedhető meg, a hány tárgyból a jelölt elégségesen nem felelt.

A szigorlat sikerülése esetén a vizsgálók által jegyzőkönyvbe vezetett jelzések nyomán a 9. §. értelmében megállapított végérdemjel a jelöltnek tudtára adatván, a második szigorlatra bocsáttatik.

II. Orvosgyakorlati szigorlat.

28. §.

A második orvosgyakorlati szigorlat áll a különös kórtan és gyógytan kórodai és írásbeli, a sebészet, szemészet és szülészetnek kórodai és műkezelési vizsgálatából.

29. §.

1. *A belgyógyászat gyakorlati vizsgálatánál* a vizsgáló tanár a jelöltnek az elnök által meghatározott napon a reggeli órákon egy vagy két beteget jelöl ki a kórodán, kiket annak jelenlétében megvizsgál, a kórt meghatározza, a kóroktant és jóslatot a hozzá intézett kérdések nyomán előadja s a gyógytervet megállapítja.

A kórodai vizsgálat után a jelölt külön szobában felügyelet mellett vagy zár alatt idegen segély nélkül annak eredményét kórtörténet alakjában megírja, mire neki esti 9 óráig engedtetik idő.

Az elkészített és aláírt munkát a jelölt az ügyelő segédnek kézbesíti, ki azt másnap a vizsgálónak adja át.

Az írásbeli dolgozat ezen vizsgálat jelzésének egyik alapját képezi.

30. §.

Oly jelöltek, kik a tanfolyam alatt bármi okból legalább két beteget a kórodán nem észleltek, és azokról elfogadható kórtörténetet nem irtak és nyujtottak be, vagy kik kórodai tanulmányaikat más egyetemen végezték, kötelesek a számukra kijelölt két beteget egy hétig észlelni, s napjában kétszer meglátogatni, mely látogatásoknál a vizsgáló tanár a jelölteket legalább három ízben tartozik vizsgálni a számukra kijelölt és más kóresetek alapján.

31. §.

2. *A sebészeti gyakorlati vizsgálat* kórodai része a beteg ágyánál azon módon hajtatik végre, [mint a belgyógyászatnál, figyelem fordittatván a jelöltnek kisebb sebészi műtételekben való jártasságára is.

A műtéti vizsgálat külön időben tartatik.

Erre nézve a jelölt sorshuzás utján két feladatot kap, és pedig :

a) egy feladatot a sebészi műtéttanból, midőn a műtéti modorok és azok javaslatai iránt a vizsgálónak kérdésére felel, ismereteit a műszer és köttanban bemutatja s a műtételt végrehajtja :

b) egy feladatot a ficzamok és esonttörések tanából, melyet szóval megfejtván, a műkezelést és kötést bemutatja.

A kérdések az illető vizsgáló vagy vizsgálók által a tanári testülettel egyetértőleg állapíttatnak meg.

Egyebekben a 30. §. szabványai állanak.

32. §.

3. *A szemészeti vizsgálat* szintén kórodai és műtéti.

Mind a kettő lényegileg a sebészeti vizsgálatához hasonló módon hajtatik végre.

Csakhogy itt minden jelölt egy hétig a 30. §. szerint észleli betegeit, illetőleg áll a vizsgálat alatt.

A műtéti kérdések különös figyelemmel oly műtételekre állapítatnak meg, melyeknek végrehajtása a szem és látás veszélyeztetése nélkül nem halasztható.

33. §.

4. *A szülészeti vizsgálat* hasonlóképen kórodai és műtéti.

A kórodai vizsgálatnál a jelölt két szülőnőt (esetleg gyermekágyast vagy terhést is) a szülési (terhességi), időszak, a gyermekfekvés, a jóslat és kezelés meghatározása végett megvizsgál, s két rendes szülésnél a megkívántató segélyt maga végzi, ha azt a tanfolyam közben már nem tette.

A kijelölt szülőnők észlelését minden jelölt a 30. §. értelmében végzi, s a vizsgáló tanár által a gyermekágyi lefolyás, az új szülöttek ápolása és egyéb szülési ismereteire nézve vizsgáltatik.

A műtéti vizsgálat phantomon hajtatik végre.

A kérdések az orvosi gyakorlat legsürgösb kívánalmaira való tekintettel állapítatnak meg, s a jelölt jártasságát különösen rendellenes fekvések felismerésében, a szülésnek fordítás általi eszközlésében és fogó alkalmazásában bemutatja.

34. §.

A vizsgálati jelzések a vizsgálók által jegyzőkönyvbe vezetnek, és a láttamozott és megbírált kórtörténetekkel az elnöknek átküldetnek.

A műtéti vizsgálatok külön jelzést nyernek.

Az érdemjel a 9. §. értelmében állapítatik meg.

Ha ezen szigorlat egyik vagy másik kórodai vizsgálata nem sikerülne, a jelöltek a 21. §. értelmében az ismétléshez bocsáthatók.

A kórodai vizsgálat első ismétlése annyiszor három, a második annyiszor öt hó mulva engedhető meg, a hány kórodai tárgyból a jelölt kielégítően nem felelt.

A műtéti vizsgálatok két hó mulva ismétellhetők.

III. Orvosgyakorlati szigorlat.

35. §.

A harmadik orvosi szigorlatnál, mint zárvizsgálatnál, a jelölt a külső és belső kór- és gyógytanból, a közegészségtan és törvényszéki orvostanból vizsgáltatik, a vizsgálat akként vezettetvén, hogy kitűnjék, vajjon a szigorló magáévá tette-e mindazon ismereteket, melyek az összes orvosi gyakorlatra feljogosítandó szakemberben megkívántatnak.

36. §.

A szigorlat sikerülése esetében úgy a zárszigorlat, mint az összes orvosgyakorlati szigorlatok végérdemjele megállapítatik, s a jelöltnek az elnök által nyilvánosan tudtára adatik.

Ellenkező esetben a jelölt úgy az egyes tárgyakból tett elégtelen vizsgálatnak, mint az egész szigorlatnak első és második ismétléséhez a 19. §. értelmében bocsátható.

37. §.

A vizsgálatokért és szigorlatokért a következő díjak állapítatnak meg, melyek a jelentkezés idején az egyes elővizsgálat, illetőleg szigorlat előtt fizetendők le.

1. Minden egyes természettudományi elővizsgálatért 7 frt o. é., 5 frt t. i. a vizsgálónak, 2 frt az elnöknek, összesen a háromért 21 frt.

2. Az orvostudori előszigorlatért 30 frt, mely összegből minden egyes vizsgálónak, valamint az elnöknek is 5 frt jár, a fennmaradó 5 frt pedig a kari pénztárt illeti.

3. Az első orvosgyakorlati szigorlatért 46 frt, és pedig a boncztani és élettani vizsgálónak 5—5 frt, a kórboncztan és gyógyszer-tan vizsgálójának 10—10 frt, elnöknek a két előbbi vizsgálatnál 3—3 frt, az utóbbiaknál 5—5 frt.

4. A második orvosgyakorlati szigorlatért 58 frt, esetleg 63 frt, ugyan is a belgyógyászatnál a kórodai és írásbeli, a sebészet, szemészet és szülészetnél a kórodai és műtéti vizsgálat fejében 10—10 frt, s ha a köttan és műszer-

tannak külön rendes tanára és vizsgálója van, ennek részére 5 frt, az elnöknek a belgyógyászatnál 3 frt, a többi tárgyaknál 5—5 frt.

5. A harmadik orvosgyakorlati szigorlatért 25 frt, mely összegből minden egyes vizsgálonak, valamint az elnöknek is 5—5 frt jár.

38. §.

Vizsgálat vagy szigorlat ismétlésénél a bizottság minden egyes tagjának, ki az ismétlésnél közreműködik, az előbbi díjak járnak.

Oly jelölteknek, kik a szigorlatok előtt visszalépnek, a még meg nem kezdett vizsgálatokért járó díjak visszaadtnak.

39. §.

A díjak a vizsgálatnál tényleg közreműködő tagokat illetik.

40. §.

A felavatás az eddigi mód szerint az egyetemi rector elnöklete mellett, a tudománykarok dékánjai vagy helyetteseik jelenlétében, a rendes tanárok által sorrendben hajtatik végre.

41. §.

A felavatási díj 70 frt, mely összegből a rectornak 10 frt, a négy dékánnak egyenkint 3 frt, összesen 12 frt, a felavató tanárnak 5 frt, a kari jegyzőnek 10 frt, az egyetemi központi irodának (oklevélkiállítás és pedelus) 12 frt jár, a maradék a kari pénztárt illeti.

Az itt meghatározott vizsgálati és felavatási díjakon kívül a jelöltek más díjakat nem fizetnek.

42. §.

A felavatott orvosok névjegyzéke, a születéshely és felavatási nap megemlékezésével, minden év végével a közoktatási ministeriumhoz felterjesztetik.

43. §.

Ezen szigorlati szabályrendelet, mely a vallás- és közoktatási minster 1873-ik évi 15,545 és 1874-ik évi 15,567 számú intézvényével részben már kezdeményeztetett, egész terjedelmében kötelező azon orvostanhallgatókra, kik az 1875⁶-iki tanévben kezdve vétetnek fel.

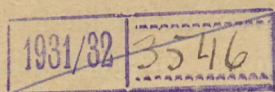
Azon orvostanhallgatók, kik az 1873⁴ és 1874⁵-iki tanévben kezdték meg tanulmányaikat, nem kötelesek a természettani vizsgálatot letenni, s az azért járó díjt lefizetni. Ugy szintén a természetrajzi elővizsgálatokat és az előszigorlatot a tanfolyam közben a harmadik tanév végeig tehetik le; de ha ezt tenni elmulasztanák, ezen vizsgálatok letételéhez csak a tanfolyam teljes befejezése után bocsáthatók.

Oly hallgatóknak, kik a folyó 1874⁵-iki tanévvel már a másodiknál magasabb éveket végeznek, szabadságában áll szigorlataikat akár a jelen, akár a régi rend szerint tenni le, azonban csak a tanfolyam befejezése után.

Végre azon orvosjelöltekre nézve, kik már egy szigorlatot letettek, a régi szigorlati rendszer és annak díjai maradnak érvényben.

44. §.

Ezen szigorlati szabályrendelet életbeléptetésére szükséges intézkedéseket a körülményekhez és helyi viszonyokhoz képest, az orvosi tudománykarok tanári testületeinek meghallgatásával, a közoktatási minster rendeli el.

~~B 20391~~